

ДРВНАТА ИНДУСТРИЈА ИМА КВАЛИТЕТНА СУРОВИНСКА БАЗА

Нашата држава обилува со шумско богатство, фирмите за мебел никнуваат како печурки по дожд, но сепак не можеме да се пофалиме со розови состојби во дрвната индустрија која од неодамна излезе од пасивноста.

За тоа какви се актуелните состојби во дрвната индустрија и шумарството разговараме со Васко Ристовски, советник на Здружението за индустријата за преработка на дрво и за производство на мебел при Стопанската комора на Македонија.

■ Пишува:
Рената МАТЕСКА

цијата не е лесна, ние тоа го анализираме како Здружението. Констатиравме до каде се и како стојат постојните фирми за оваа дејност во државата. За жал, голем дел од фирмите или се под стечај или лошо работат, сè е приватизирано, раситнето, а луѓето се борат како да опстанат на пазарот. Од друга страна, пак, како посебна суровинска база може да се набљудува шумарството во државата, односно состојбите во 'Македонски шуми', кои стопанисуваат со површина од 935.000 ха, од кои 817.000 ха или 90 отсто од вкупниот шумски фонд се во државна сопственост, додека 89.000

ВАСКО РИСТОВСКИ, СОВЕТНИК НА ЗДРУЖЕНИЕТО ЗА ИНДУСТРИЈАТА ЗА ПЕРЕРАБОТКА НА ДРВО И ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА МЕБЕЛ

"Последниве неколку години Здружението беше во пасивна состојба. Тоа беше така поради состојбите и проблемите со кои се соочувавме, меѓусебно неразбирање, неактивност и слично. Со тек на време се организираме и го поделивме Здружението на две групации: едната каде што се пиланите, односно примарното производство, и втората - производството на мебел. Констатација е дека дрвната индустрија кај нас е во многу незавидна состојба. Проблеми има многу, почнувајќи од старата дотраена опрема, од недоволното присуство на финансиски средства, постоењето на нелојална конкуренција, лошата економска состојба и слично. Исто така, проблематичен е и извозот поради постоење на јака конкуренција во регионот, односно затворените пазари. Сума сумарум, ситуаци-

ЈП "Македонски шуми" стопанисува со површина од 935.000 ха, од кои 817.000 ха или 90 отсто од вкупниот шумски фонд се во државна сопственост, додека 89.000 ха се во приватна сопственост. Според формата на одгледување, шумите во Македонија со кои стопанисува ЈП "Македонски шуми" се високоствелени на површина од 262.790 ха, или 29 проценти, и нискоствелени на површина од 643.000 ха, или 71 процент од вкупната површина под шуми.

Покрај намената, 92 отсто од шумите се од стопански карактер, и тие се протегаат на површина од 834.347 ха, 17.617 ха се под заштитни шуми, а 54.036 ха опфаќаат шумите со посебна намена. Вкупната дрвна маса со која располага ЈП "Македонски шуми" изнесува 74.343.000 метри кубни, со вкупен годишен прираст од 1.800.000 м³. Гледано според единица површина, на хектар има 179 м³ високоствелени, и нискоствелени 42 м³ на хектар.

квалитетно дрво, а за тоа се добиваат пари во кеш, кои добро им доаѓаат на 'Македонски шуми', кои велат дека тој извоз е незабележителен бидејќи ние имаме доволно дрва. Но, и во 'Македонски шуми' кубурат со средства и имаат застарена опрема што се рефлектира понатаму. Кај нас шумите не се сертифицирани, за разлика од другите земји. Веќе извесно време на чело на 'Македонски шуми' е Ацо Ѓурчески, кој е мошне стручен и кој навистина би можел да ги измени досегашните состојби. Тој има добар тим со себе и добро ја скенирале состојбата, така што неизбежни се подобрувања. 'Македонски шуми' настапија со нешто ново, понуда на договори за соработка, со што се става ред во работењето во дрвната индустрија и во шумарството, да може плански да се работи. Во договорите постојат многу правила за работа, а со тоа се избегнува и нелојалната конкуренција. Ова е добар почеток за успешна работа, што прет-

Се соочуваме со апсурди во дрвната индустрија и наместо да го обработуваме дрвото, ние го извезуваме, што е нон сенс. Треба да ги искористиме приоритетите кои ги имаме, пред сè, суровинската база со добар квалитет, а ниски цени, но за успех на странскиот пазар ни недостасуваат инвестиции, модернизација и едукација.

За дрвата и за производите од дрво Европската унија ги бара стандардите ISPM15. Всушност, тоа е слично како и НАССР стандардите кај прехранбените производи.

ха се во приватна сопственост. За жал, иако со закон никаде не е регулирано, ние се јавуваме како извозници на дрво и тоа во Република Грција, наместо да го преработуваме, бидејќи нашата индустрија има потреба за суровина. Се извезува добро и

АПСУР ОБРАБОТУВАМЕ

ставува и сигурност за нашите пилани, но и сигурност за 'Македонски шуми'. Со ова шумарството и експлоатацијата на дрвата ќе може да ги подигнеме на едно повисоко ниво. Интересно е да се спомнат и двата странски проекта во кои се вклучени 'Македонски шуми', а една од помошта која се нуди е сертифицирањето на шумите, што досега го немавме. Значи, состојбите се менуваат на подобро", вели советникот на Здружението, Ристовски.

ДОБАР КВАЛИТЕТ, НИСКИ ЦЕНИ

Во Македонија постои добра суровинска база чиј квалитет е на завидно ниво.

"Што се однесува до приватизацијата на фирмите, целиот процес веќе е завршен. Нашите фирми се релативно солидни, со оглед на проблемите со кои се соочуваме. Многу фирми кои работела од порано се раситнија, но има и новоформирани. Довчерашните болести на транзицијата веќе се надминати. Можам да кажам дека македонските фирми не се лоши, некаде има постари линии, но некои и располагаат со современи линии за преработка на дрво, изработка на брикети, палети, дрвна амбалажа и друго. Производителите - коментира Ристовски - се со добар квалитет, но со ниски цени.

Тешко се излегува на странските пазари. Сега се работи и по некој лон систем. Битно е да се реализира извоз и она што е мошне важно - обезбедување странски инвестиции. Неопходни се модернизација, едукација и осовременување на производните линии за зголемување на продуктивноста и рентабилноста на едно повисоко ниво. Морам да напомам дека следењето на современите техники е мошне битно, така што

кај нас се случува од триесеттина пилани само една-две да имаат Интернет конекција и меил, што е битно за денешното егзистирање на пазарот. Од друга страна, имаме и фирми кои се одлични".

ЕВРОПСКИ СТАНДАРДИ ЗА ДРВАТА

Од 1.1.2006 година во состав на Законот за здравје на растенијата стапи на сила Правилникот за фитосанитарни мерки за дрвени производи наменети за извоз, кои со други зборови во Европската унија е дефинирано како ISPM15 стандард.

"Тоа е термичка обработка на дрвената амбалажа, гајби

ба да поседува посебна линија, која термички ќе ги уништува штетниците, кои можат да се најдат во преработките од дрво. Со други зборови, за споредба, тоа е слично како постоењето на НАССАР стандардите кај прехранбените производи. Воведувањето на овие стандарди кај нас доцна, но ние успеавме до Нова година да го воведеме овој сертификат кај 3-4 наши фирми. Во процес на добивање на овој сертификат се уште неколку македонски фирми.

Од друга страна, пак, ќе го набљудуваме и развојот на производството на мебел. Кај нас оваа гранка е освежена, модернизирана, со нови линии. Тука предводи струмичкиот крај, каде се регистри-

менува own system, кога мебелот е обработен околу 80 отсто, а потоа Грците само го доработуваат.

Ние имаме и фирми како 'Деспина 2001' од Кавадарци, која извезува 'масив' во Норвешка, Франција... Исто така, има многу солидни фирми за мебел лоцирани во Штип, Кочани, Радовиш, кои одлично работат. Освен во Албанија и на Косово, фирмите извезуваат и во Грција, Бугарија, Хрватска, Србија и Црна Гора и други", резимира Васко Ристовски.

Според него, за надминување на состојбите неопходни се инвестиции, пред сè, во технологијата, инвестиции во инфраструктурата, едукација на кадарот кој работи и сертифицирање на шумите. За надминување на проблемите кај пиланите повторно се потребни финансии, обезбедување партнери, соинвеститори и по можност да се избегнат оние 5-6 отсто извоз на дрво, кое е подобро да остане во државата, бидејќи е мошне квалитетно. За проблемите кај мебелот ќе потенцираме дека Македонија не произведува иверица и медиапан, што не претставува голем проблем. Најголем проблем е нелојалната конкуренција. Во секој случај не треба да се потцени девизниот прилив од дрвната индустрија.

Доколку се ориентираме на производство на палети и брикети, кои се еколошко гориво, можеме максимално да бидеме успешни како на домашниот, така и на странскиот пазар, бидејќи тоа е еколошко гориво. Ристовски смета дека и локалната самоуправа треба да го поддржи производството на еколошки горива, односно на биомаса. Освен тоа, потребна е и поддршка од државата, пред сè, од Министерството за економија, кое треба да понуди поддршка, барем во делот на овозможување на присуство на саемите за мебел и дрвна индустрија во странство.

Имајќи предвид дека шумите се природно добро од општ интерес, а стопанисувањето со шумите е дејност од јавен интерес, со член 17 од Законот за шуми утврдени

се основните дејности, а тоа се: одгледување, заштита и користење на шумите, со чие извршување претпријатието треба да обезбеди трајно зачувување и зголемување на вредноста на шумите, како и постојано зголемување на нивниот прираст и на нивните општокорисни функции.

Претпријатието врши други дејности кои се во врска со основните дејности, а придонесуваат за подобро искористување на капацитетите на претпријатието. Такви дејности се: лов и одгледување на дивеч, производство и продажба на режана граѓа, производство на риба, полјоделство, сточарство, трговија на големо и мало со главни и споредни шумски производи и градежни материјали, планински туризам и др.

и палети, доколку сакаме да извезуваме во странство. Ако фирмата не го поседува овој стандард тогаш не може да извезува. За ова фирмата тре-

рани 118 производители на мебел. Овој регион е во близина и на Грција, така што е олеснета и соработката, односно извозот каде се при-

Д - НАМЕСТО ДА ГО ДРВОТО НИЕ ГО ИЗВЕЗУВАМЕ!